

Construir un sol poble

FERRAN MASCARELL / Historiador

AVUI, 10 de juny del 2008

Un: durant 40 dies el diari ha preguntat a tants altres catalans cap on va Catalunya. Els propers quaranta dies tindrem ocasió de saber quina resposta donen a la mateixa qüestió els debats congressuals dels partits. A priori, no s'esperen sorpreses; no sembla previsible que ningú ofereixi cap idea nova, si més no de les de fons. Totes les formacions semblen orientades o bé a resoldre encaixos interns, o bé a tractar de consolidar les posicions actuals. Després dels congressos la vida política catalana seguirà, doncs, encotillada en les mateixes premisses polítiques i esmicolada en la mateixa fragmentació de respostes. Cap formació contribuirà, de manera directa, a tractar de desxifrar cap on va Catalunya. La resposta seguirà sent una incògnita per a propis i estranys.

ÉS QUE, EN REALITAT, ELS CONGRESSOS ratificaran allò que ja sabem: la vida política catalana està tenyida de dalt a baix d'un llenguatge més aviat retòric dominat pel pragmatisme més extrem o bé per les fantasies impossibles.

DE FET, PRECISAR CAP ON VA CATALUNYA exigiria un canvi radical en les maneres de fer política. Determinar el futur de Catalunya plantejat com un exercici real, amb capacitat d'impregnar la realitat social, implica acabar amb una política configurada a base d'emascaraments i de mitges veritats, de silencis, d'eufemismes, de tòpics i d'anacronismes conceptuals sobre els catalans i molt privatitzada per les direccions dels partits i -en conseqüència- allunyada del comú dels ciutadans. Avui la

política projecta a la societat més dubtes que certeses, té dificultats per construir veritats més o menys compartides per la ciutadania, no és capaç de definir imaginaris de futur creïbles, no aconsegueix establir cap dels comuns denominadors que haurien de permetre als catalans refermar-se com a poble, afrontar l'actual pressió d'un Estat que deixa poc marge i encarar les complexitats del món que els envolta.

DOS: RES FA PENSAR, DONCS, que els congressos facin la renovació política que el país necessita. Més val assumir-ho d'entrada. Amb tot, la competició ideològica que hi ha darrere dels congressos la guanyarà qui millor teoritzi els nous marcs conceptuals que cal construir per fer front als reptes que ens envolten; guanyarà qui menys bussegi en la seva lògica interna. Guanyarà el congrés qui entengui que a Catalunya li cal un projecte que engresqui i mobilitzi un nombre -com més significatiu millor- dels 8 milions de ciutadans que hi vivim, treballem, somniem i compartim drets i deures i que el president Montilla vol constituir com un sol poble.

SÓC DELS QUI CREUEN QUE LA SOCIETAT CATALANA no està empenyada, ni tan sols viu una radical relació de desafecte amb Espanya. Més aviat crec que Catalunya està conformista i buida d'energia i encara més d'idees. És el que és després del que manifesta la gent. Gairebé tots els dirigents saben que Catalunya viu un moment difícil; saben que cal trobar l'argumentari que torni a mobilitzar la societat; saben, també, que, a falta de res millor, escombrar dins de casa és una manera de dir que s'està fent feina.

TRES: NICOLAU D'OLWER VA ESCRIURE fa ja molts anys que en els moments de mutació cal construir respostes decidides que estabilitzin la societat, que despleguin accions, que unifiquin esforços i que configurin

mitologies justificadores dels anhels col·lectius. Dit en paraules d'ara: en els moments difícils, en els moments de canvi i de transformació, a un país li cal dedicar energies a renovar idearis, li cal que la força col·lectiva dels seus partits polítics vagi més enllà de les seves lògiques internes, li cal que mirin a la societat, li cal que els partits que governen despleguin una gestió puntera, li cal esbrinar els objectius polítics que poden compartir, li cal que el govern, l'oposició i la societat civil unifiquin esforços per construir plegats un escenari, un futur compartit, cap al qual caminar.